

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, dnia 30 grudnia 2015 roku

PS-II.431.2.16.2015

**Pani
Bożena Ziółkowska-Wójcicka
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Działdowie**

ul. Księżodworska 10
13-200 Działdowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie (ul. Księżodworska 10, 13-200 Działdowo; REGON 280019726; NIP 571-13-62-450).
(akta kontroli str.1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie nadzorowała **Pani Bożena Ziółkowska-Wójcicka**, która od dnia 1 sierpnia 2005 roku zatrudniona jest na stanowisku Kierownika tego Ośrodka.

(akta kontroli str.3-10)

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie utworzone zostało stanowisko Zastępcy Kierownika Ośrodka, na którym - od dnia 1 sierpnia 2010 roku - zatrudniona jest **Pani Kamila Piotrowska**.

(akta kontroli str.11-17)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 4 listopada 2015 roku nr FK-VI.0030.1134.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie;
- (akta kontroli str.18-19)

- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu:
 - legitymacja służbowa nr 20/2013 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 4 listopada 2015 roku nr FK-VI.0030.1135.2015 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie.
(akta kontroli str.20-21)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 23 listopada 2015 roku do 30 listopada 2015 roku (z przerwą w dniu 26 listopada 2015 roku). Odnutowano ją - pod pozycją 11 – w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie.
(akta kontroli str.22)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń opiekuńczych;
- **okres objęty kontrolą**
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka; zasiłek pielęgnacyjny; specjalny zasiłek opiekuńczy - okres zasiłkowy 2013/2014 (tj. od 1 listopada 2013 roku do 31 października 2014 roku);
 - świadczenia pielęgnacyjne – okres od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.
(akta kontroli str.23-32)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych (IV kwartał 2012 roku, IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku), sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2013 roku oraz IV kwartał 2014 roku) oraz sprawozdania rzeczowo-finansowego z wydatków w zakresie zasiłków dla opiekuna (wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - Dz. U. z 2014r., poz. 567 z późn. zm. – *dalej zwaną ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*), a także na podstawie informacji otrzymanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie dokonano następujących ustaleń:

1. W roku 2013 w jednostce kontrolowanej na realizację zadań w rozdziale 85212 (świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne) wydatkowano kwotę 4.226.174,12 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 4.192.138,52 zł (obejmowała ona świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami oraz składki na ubezpieczenie społeczne) – stanowiło to 99,19% kwoty dotacji wydatkowanej w 2013 roku.
2. Na świadczenia rodzinne (bez składek na ubezpieczenie społeczne) w 2013 roku wydatkowano kwotę 3.685.935 zł pochodzącą z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego natomiast w 2014 roku wydatkowana kwota dotacji wynosiła 3.245.027 zł – stanowiło to 88,04% wydatkowanej w 2013 roku kwoty dotacji.
3. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie w 2014 roku na:
 - jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wydatkowano kwotę 91.000 zł przyznając 91 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 98.000 zł wydatkowana na 98 świadczeń);
 - specjalny zasiłek opiekuńczy wydatkowano kwotę 34.060 zł przyznając 67 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 8.216 zł wydatkowana na 16 świadczeń);
 - świadczenia pielęgnacyjne wydatkowano kwotę 269.032 zł przyznając 363 świadczenia (w 2013 roku była to kwota 458.778 zł wydatkowana na 852 świadczenia);
 - zasiłek pielęgnacyjny wydatkowano kwotę 825.588 zł przyznając 5.396 świadczeń (w 2013 roku była to kwota 883.575 zł wydatkowana na 5.775 świadczeń).
4. W 2014 roku (w porównaniu do 2013 roku) nastąpiło zmniejszenie wydatków na świadczenia rodzinne, w szczególności, z powodu mniejszej ilości wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych.
 W głównej mierze spowodowane było to znowelizowaniem – od dnia 1 stycznia 2013 roku ustawy o świadczeniach rodzinnych w części dotyczącej świadczeń opiekuńczych. W związku z dokonaną zmianą ustawy w tym zakresie - z dniem 30 czerwca 2013 roku – doszło do ustawowego wygaszenia wszystkich decyzji orzekających o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych i przyznawanie tych świadczeń (od dnia 1 lipca 2013 roku) na nowych zasadach. Część osób, którym wygaszono decyzje o przyznaniu świadczeń pielęgnacyjnych obecnie korzysta z zasiłku dla opiekuna (od 15 maja 2014 roku) oraz ze specjalnego zasiłku opiekuńczego.
5. Od dnia 15 maja 2014 roku obowiązuje ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z art. 9 ust. 1 tej ustawy koszty jej realizacji finansowane są z budżetu państwa w rozdziale 85212. W Gminie Działdowo koszt realizacji zadań z tego zakresu w 2014 roku wyniósł 359.301,35 zł (bez kosztów obsługi i składek na ubezpieczenie społeczne), w tym:
 - 346.623,44 zł - zasiłki dla opiekuna wypłacone w trybie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy, w tym zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku;
 - 12.677,91 zł – odsetki wypłacone w trybie art. 2 ust. 3 ustawy (za zaległe świadczenia od 1 lipca 2013 roku do 14 maja 2014 roku).
6. W grudniu 2014 roku - po wejściu w życie ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 1548) oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - wydatki na świadczenia związane z opieką nad osobą niepełnosprawną finansowane w rozdziale 85212 wyniosły 45.093 zł (świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna).

Podczas porównywania wydatków ponoszonych na ten cel w grudniu 2014 roku oraz w grudniu 2012 roku - gdy zgodnie z obowiązującym prawem wówczas wypłacane było tylko świadczenie pielęgnacyjne - kwota wydatków z 2012 roku wynosząca 61.090 zł stanowiła 135,5% kwoty wydatków z 2014 roku.

7. Zgodnie z: art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych; art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.) - *dalej zwaną ustawą pomocy osobom uprawnionym do alimentów*; art. 9 ust.1 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - koszty obsługi świadczeń określonych tymi ustawami wynoszą 3% otrzymanej dotacji na te świadczenia oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Ustalono, że w Gminie Działdowo w 2013 roku była to kwota 130.296,00 zł, a w 2014 roku była to kwota 130.804,50 zł.

Na podstawie sprawozdań Rb-28s z dnia 31 grudnia 2013 roku oraz z dnia 31 grudnia 2014 roku oraz informacji uzyskanych od Kierownika jednostki kontrolowanej ustalono, że na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań zleconych w rozdziale 85212 – ze środków własnych Gminy Działdowo przeznaczono:

- kwotę 4.580,00 zł w 2013 roku;
- kwotę 8.438,50 zł w 2014 roku.

(akta kontroli str.55; 91-136)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Działdowo liczy około 9.870 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w gminie tej jest Wójt Gminy Działdowo.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Wójta Gminy Działdowo - zgodnie z art. 20 ust.3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie.**

(akta kontroli str. 4-5; 12-13; 77-82; 87)

Decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Gminy Działdowo.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr V/23/15 Rady Gminy Działdowo z dnia 29 stycznia 2015 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej określał, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie – między innymi - realizuje „*zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie polityki społecznej*” wynikające z ustaw i aktów wykonawczych.

(akta kontroli str.33-36)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 3 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie z dnia 2 marca 2015 roku.

(akta kontroli str.37-49)

W czasie prowadzonej kontroli, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie - Zarządzeniem Nr 6 z dnia 26 listopada 2015 roku – dokonał zmian w obowiązującym *Regulaminie Organizacyjnym*. Po wprowadzonych zmianach *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str.50-52)

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie utworzono Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego. Realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zajmowało się trzech pracowników tego Działu (jeden inspektor i dwóch podinspektorów) bezpośrednio podległych Kierownikowi Ośrodka.

Jeden z podinspektorów (od dnia 16 czerwca 2014 roku) dodatkowo zobowiązany był - na podstawie przyjętego przez niego zakresu czynności - do realizacji zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W trakcie kontroli ustalono, że w 2014 roku nie wystąpiła konieczność realizacji tych dodatkowych zadań i w związku z powyższym Gmina Działdowo nie przeznaczyła na ten cel żadnych środków własnych - potwierdził to Kierownik GOPS w wyjaśnieniu włączonym do akt kontroli.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą osoby pobierające wynagrodzenie pokrywane z dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego pochodzącej z rozdziału 85212 realizowały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

(akta kontroli str.53-63; 74-76)

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie, zajmujący się realizacją kontrolowanych spraw, posiadali zakresy czynności zawierające – między innymi - zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str.64-65; 68-69; 72-74)

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie oraz Zastępca Kierownika GOPS w dniu rozpoczęcia kontroli również posiadali zakresy czynności.

(akta kontroli str.6-8; 14-15)

W trakcie trwających działań kontrolnych (w dniu 27 listopada 2015 roku) Kierownik GOPS w Działdowie dokonał uaktualnienia i uzupełnienia zakresów czynności Zastępcy Kierownika GOPS oraz pracowników Ośrodka zajmujących się – między innymi - realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zakresy te włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str.16-17; 66-67; 70-71; 75-76)

Zakres czynności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie – w dniu 30 listopada 2015 roku - Wójt Gminy Działdowo również uzupełnił i uaktualnił. Kierownik Ośrodka otrzymał uaktualniony zakres czynności – do wiadomości i stosowania - w dniu jego podpisania (tj. w dniu 30 listopada 2015 roku).

(akta kontroli str.9-10)

Kierownik Ośrodka posiadał upoważnienie Wójta Gminy Działdowo do prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnienie takie posiadał również Zastępca Kierownika GOPS w Działdowie.

(akta kontroli str.4,12)

W dniu rozpoczęcia kontroli, pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego GOPS w Działdowie, prowadzący postępowania administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, również posiadali upoważnienia organu właściwego (tj. Wójta Gminy Działdowo) niezbędne do wykonywania zadań.

(akta kontroli str.77-82)

W okresie objętym kontrolą pracownicy wykonujący – między innymi - zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującym certyfikaty.

(akta kontroli str.83-85)

W trakcie kontroli ustalono, że osoby realizujące zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów miały odpowiednie warunki pracy. Zapewniono im niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana. Wejście do budynku, w którym zlokalizowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie posiadało podjazd dla osób niepełnosprawnych. Parterowa kondygnacja budynku - na której usytuowano GOPS - pozbawiona była barier architektonicznych, co ułatwiało niepełnosprawnym interesantom dostęp do pomieszczeń biurowych Ośrodka. Interesantom, w tym również niepełnosprawnym, stworzono odpowiednie warunki przyjęć.

(akta kontroli str.86-90)

Podmiot realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać - w zakresie określonym w ustawie - dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dane osobowe członków ich rodzin.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „*REJESTR KLIENTÓW GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ*”.

(akta kontroli str.137-142)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych w 2013 roku i w 2014 roku zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str.143-148)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolerzy wstępnie określili, że kontroli poddanych będzie **35** postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- **15** akt spraw związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi oraz ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym (w tym maksymalnie 7 postępowań w sprawach związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym);
- **10** akt spraw związanych z zasiłkiem pielęgnacyjnym;

- **10** akt spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka.

Założono również, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną – w okresie objętym kontrolą – mniejszej ilości postępowań administracyjnych z poszczególnych zakresów, niż wymienione powyżej, ich ilość zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów prowadzonych postępowań - do ogólnej liczby stanowiącej **35** postępowań administracyjnych.

Ponadto założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie w okresie objętym kontrolą - z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

(akta kontroli str.26)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie prowadził **322** postępowania administracyjne związane z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- **89** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **172** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **41** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
- **13** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- **7** postępowań administracyjnych związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami.

(akta kontroli str.149-167)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie skontrolowano akta **35** losowo wybranych spraw, w których prowadzono postępowanie administracyjne związane z realizacją zadań objętych kontrolą.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str.168-178)

Kontroli i analizie poddano:

- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
(akta kontroli str.179-211)
- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego (w tym 1 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej oraz 1 postępowanie administracyjne w sprawie, w której doszło do powstania nienależnie pobranych świadczeń);
(akta kontroli str.212-243)
- **9** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym 1 postępowanie administracyjne w sprawie, w której doszło do powstania nienależnie pobranych świadczeń)
(akta kontroli str.244-272)

- 6 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego (w tym 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmownej).

(akta kontroli str.273-288)

Ponadto kontroli i analizie poddano akta 13 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy w zakresie opłacania, bądź nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za te osoby. Analizą objęto dokumentację z miesiąca października 2014 roku. Do kontrolowanych akt z tego zakresu nie wniesiono uwag.

(akta kontroli str.289-315)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz z informacji w tym zakresie złożonej przez Kierownika Ośrodka.

(akta kontroli str.316)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W 1 przypadku – co stanowiło 2,86% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych - na podstawie akt kontrolowanych spraw związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w zakresie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka stwierdzono opieszałość w prowadzeniu postępowania administracyjnego - akta sprawy zakończonej decyzją wyszczególnioną w arkuszu A poz.1.

(akta kontroli str.182-184)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

- W 7 przypadkach - co stanowiło 20,00% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych - w aktach kontrolowanych spraw związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w zakresie przyznania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (zamiast oryginałów) umieszczono uwierzytelnione kserokopie oświadczeń składanych przez wnioskodawcę i pełnoletnich członków jego rodziny. Zastosowano niewłaściwą formę niektórych dokumentów wymaganych w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w zakresie przyznania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - akta spraw zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu A poz.: 2, 4, 5, 6, 7, 8 i 9.

(akta kontroli str.185-187; 191-208)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia (nie miało ono wpływu na zasadność przyznania świadczenia i nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron).

W wyżej wymienionych 7 przypadkach, w których stwierdzono uchybienia, wnioskodawcy korzystali również z zasiłku rodzinnego oraz z dodatków do tego zasiłku i razem z wnioskiem o ustalenie uprawnień do tych świadczeń składali oni niezbędne dokumenty, w tym oryginały wymaganych oświadczeń. W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że jeden

oryginalny komplet oświadczeń był w posiadaniu GOPS w Działdowie, a złożone oświadczenia pracownicy realizujący kontrolowane zadania kserowali, uwierzytelniali i włączali do akt spraw związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w zakresie przyznania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka należących do tych samych wnioskodawców. Kontrolujący stwierdzili, że do wniosku o ustalenie uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka powinny być dołączone wymagane dokumenty, w tym oryginalne oświadczenia, o których mowa w § 5 ust. 2 Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2013 r., poz. 3), gdyż każdy złożony wniosek o przyznanie świadczeń określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych jest podstawą do podjęcia odrębnego postępowania administracyjnego zakończonego decyzją, które powinno być w sposób prawidłowy i rzetelny udokumentowane.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie złożył wyjaśnienie dotyczące stwierdzonych uchybień w aktach 7 prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. W wyjaśnieniu tym – między innymi – Kierownik GOPS w Działdowie poinformował, że „ (...) Ośrodek jest w posiadaniu jednego kompletu oryginalnych oświadczeń wnioskodawców ubiegających się o zasiłek rodzinny i dodatki oraz o jednorazową zapomogę.” Nadmieniał też, że „ (...) przyjmowanie oświadczeń wnioskodawców oraz pełnoletnich członków rodziny w jednym egzemplarzu, a następnie ich kserowanie, uwierzytelnianie i włączanie do akt jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka nie miało wpływu na sposób załatwienia oraz na przyznanie uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.”

Wyjaśnienie Kierownika GOPS w Działdowie włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str.180)

- W 22 przypadkach - co stanowiło 62,86% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych - w aktach spraw na podstawie, których przyznawano zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat zdarzeń (przypadków) powodujących powstawanie nienależnie pobranych świadczeń – akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszach: B poz.: 1-4 i 6-10; C poz.:1-10; D poz.: 2,3,5.

(akta kontroli str.213-222; 229-243; 245-272; 277-282; 286-288)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

W związku z powstaniem powyższego uchybienia wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń rodzinnych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W 3 przypadkach – co stanowiło 8,6% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych – stwierdzono niekompletność zgromadzonych w sprawach dokumentów, w tym:
 - w 2 przypadkach w aktach spraw związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w zakresie ustalenia uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego stwierdzono brak aktualnego środowiskowego wywiadu rodzinnego przeprowadzanego w trybie art. 23 ust. 4e ustawy o świadczeniach rodzinnych - akta postępowań zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu: D poz.:3 i 5.

(akta kontroli str.280-282; 286-288)

Skutek ustalonego uchybienia:

Na ostatni dzień objęty kontrolą nie stwierdzono żadnych skutków powyższego uchybienia.

- w 1 przypadku - w aktach spraw związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym dotyczącym ustalenia uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego - stwierdzono brak dokumentów potwierdzających prowadzenie postępowania (zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych) w przedmiocie ustalenia posiadania lub nieposiadania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego od miesiąca złożenia - do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Działdowie - wniosku o ustalenie niepełnosprawności (tj. od kwietnia 2013 roku) - akta sprawy zakończonej decyzją wyszczególnioną w arkuszu: C poz.3.

(akta kontroli str.253-258)

Skutek ustalonego uchybienia:

Spowodować to mogło przyznanie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego na okres krótszy, niż ten wynikający z art.24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień:

1. nienależyty nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działdowie nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Prowadzenie bez zbędnej zwłoki i opieszałości postępowań administracyjnych w zakresie przyznawania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.
2. Stosowanie właściwej formy wymaganych dokumentów w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w zakresie przyznawania uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.
3. Pouczanie świadczeniobiorców (w tym świadczeniobiorców pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek pielęgnacyjny) w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a także o konieczności niezwłocznego poinformowania (organu przyznającego świadczenia) o wystąpieniu, wskazanych w pouczeniu, zdarzeń wpływających na prawo do pobierania świadczeń.
4. Prawidłowe i rzetelne dokumentowanie prowadzonego postępowania administracyjnego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kompletność zgromadzonych dowodów, w tym:
 - umieszczanie w aktach spraw - dotyczących ustalania uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńskiego - aktualnego środowiskowego wywiadu rodzinnego przeprowadzanego w trybie art. 23 ust. 4c ustawy o świadczeniach rodzinnych;
 - dokumentowanie w aktach spraw - dotyczących ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego - prowadzonego postępowania (zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych) w przedmiocie ustalenia posiadania lub nieposiadania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego od miesiąca złożenia wniosku do właściwego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności.

5. Przeanalizowanie wszystkich prowadzonych – w okresie od 1 lipca 2013 roku do 31 października 2014 roku - postępowań administracyjnych dotyczących ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego pod kątem ustalenia posiadania lub nieposiadania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego od miesiąca złożenia wniosku do właściwego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności (zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki
Artur Chojecki